

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura we Wrocławiu

LWR – 4101-11-11/2013
P/13/181

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura we Wrocławiu
ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław
T +48 71 711 83 00, F +48 71 711 83 50
lwr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Nr i tytuł kontroli	P/13/181 – Efektywność ekologiczna wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej
Jednostka prowadząca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	Joanna Marczyk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86987 z dnia 28.06.2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1 – upoważnienie do kontroli nr 86987 z dnia 28.06.2013 r.)
Jednostka kontrolowana	PCC Rokita SA, zwana dalej PCC Rokita SA lub Spółką.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wiesław Klimkowski – Prezes Zarządu PCC Rokita SA (dowód: akta kontroli str. 2 - Uchwała RN PCC Rokita SA nr 205/VI/2010 z dnia 27.10.2010 r. - powołanie Prezesa Zarządu PCC Rokita SA - Wiesława Klimkowskiego)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli, pozytywnie¹ ocenia realizację przez PCC Rokita SA zadania pn. „Modernizacja instalacji elektrolizy”, realizowanego z udziałem pożyczki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, w tym osiągnięcie założonego efektu ekologicznego i rzeczowego przedsięwzięcia.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Podstawą pozytywnej oceny były w szczególności: 1) zgodna z harmonogramem finansowo-rzeczowym realizacja inwestycji, 2) osiągnięcie założonego efektu ekologicznego oraz 3) prawidłowe rozliczenie pożyczki i spłata jej wymagalnych rat.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Słownik pojęć „WFOŚiGW” – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu,
„WIOŚ” – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska,
„umowa” – umowa pożyczki nr 17/UR/WR/2008 z dnia 3.12.2008 r.

Akty prawne 1. Ustawa z dnia 29.01.2004 r. Prawo zamówień publicznych², zwana dalej: *pzp*,
2. Ustawa z dnia 23.04.1964 r. Kodeks cywilny³, zwana dalej: *kc*

1. Efekty ekologiczne, w tym rozliczenie finansowe i rzeczowe dofinansowanego przedsięwzięcia

Opis stanu faktycznego W dniu 3.12.2008 r. PCC Rokita SA zawarła z WFOŚiGW umowę pożyczki nr 17/UR/WR/2008 na finansowanie zadania pn. „Modernizacja instalacji elektrolizy”.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz.U. z 2007 r., Nr 223, poz.1655

³ Dz.U. Nr 16, poz.93 ze zm.

Zgodnie z tą umową⁴, całkowity koszt inwestycji wyniósł 125.848.446,30 zł (netto)⁵, a jego realizację planowano w okresie od 14.04.2007 r. do 30.06.2010 r.⁶. Przyznana pożyczka w kwocie 60 mln zł⁷ mogła zostać przeznaczona wyłącznie na sfinansowanie kosztów kwalifikowanych ustalonych w harmonogramie rzeczowo-finansowym, stanowiącym integralną część umowy. Zgodnie z ww. umową, spłata przyznanej pożyczki miała nastąpić w okresie od 16.12.2010 r. do 16.12.2021 r.⁸ w 133 ratach po 451.128,00 zł (raty nr 1-132) i 451.104,00 zł (rata nr 133). Efektem ekologicznym ww. inwestycji miało być⁹: (1) zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną o nie mniej niż 240 kWh/t Cl₂, czyli przy 12-miesięcznej rzeczywistej produkcji nie mniej niż 25 GWh oraz (2) ograniczenie sumy emisji rąci do środowiska (powietrze, ściek, produkt) o 0,5 g/t Cl₂, czyli przy wykorzystaniu pełnych mocy produkcyjnych w ilości 60 kg Hg w skali roku. Osiągnięcie powyższego efektu ekologicznego należało udokumentować poprzez przedłożenie WFOŚiGW w terminie do 31.01.2012 r.¹⁰ (energochłonność) i 31.07.2011 r.¹¹ (redukcja rąci) dokumentów potwierdzających jego uzyskanie tj. (1) raportów pomiarowych zużycia energii elektrycznej przez instalację elektrolizy oraz (2) wyników badań ścieków w zakresie zakładanego stopnia redukcji rąci w odprowadzanych ściekach z instalacji elektrolizy (z solanki obiegowej) potwierdzonych przez WIOŚ. Ponadto, dla ustalenia stanu wyjściowego, PCC Rokita SA zobowiązała się do przedłożenia ww. raportów i wyników badań za rok 2008 w terminie do dnia 31.01.2009 r.

W powyższej umowie ustalono również, że PCC Rokita SA będzie zobowiązana wybierać i udzielać zamówień w oparciu o najbardziej korzystną ekonomicznie ofertę, z zachowaniem zasad przejrzystości i uczciwej konkurencji i dokonywać czynności związanych z udzielaniem zamówienia w formie konkursu ofert, przy czym zgodnie z zapisami ww. umowy: (a) ze względu na konieczność spełniania warunków gwarancyjnych głównego dostawcy technologii inwestycji, przy udzielaniu zamówień PCC Rokita SA zobowiązana będzie uwzględniać wskazania co do wyboru wykonawców przez głównego dostawcę technologii – dokonywać wyboru oferty spośród oferentów przez niego wskazanych oraz (b) pożyczkobiorca miał również prawo w sytuacjach awaryjnych bądź uwarunkowanych ważnymi potrzebami technicznymi oraz terminowymi zlecić ich wykonanie podmiotom z grupy kapitałowej PCC Rokita SA z pominięciem zasadniczego trybu konkursu

Umowa nie zawierała zapisów dopuszczających możliwość umorzenia pożyczki.

(dowód: akta kontroli str.25-115 - Umowa pożyczki nr 17/UR/WR/2008 z dnia 3.12.2008 r.)

1) PCC Rokita SA nie podlegała przepisom pzp (art.3 ust.5 pzp). W związku z powyższym, zgodnie z „Zasadami udzielania i umarzania pożyczek, udzielania dotacji oraz dopłat dla oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek ze środków WFOŚ we Wrocławiu” wprowadzonymi uchwałą Rady Nadzorczej WFOŚiGW nr 36/2008 z dnia 2.06.2008 r., a obowiązującymi w momencie podpisywania umowy pożyczki – PCC Rokita SA złożyła oświadczenie o niepodleganiu przepisom pzp.

W trakcie realizacji inwestycji stosowano się do obowiązującej w PCC Rokita SA

⁴ ze zmianami wprowadzonymi aneksami: nr 1/2009 z 5.01.2009 r., nr 2/2009 z 16.03.2009 r., nr 3/2009 z 29.06.2009 r., nr 4/2009 z 22.12.2009 r., nr 5/2010 z 12.01.2010 r., nr 6/2010 z 3.03.2010 r., nr 7/2010 z 29.04.2010 r., nr 8/2010 z 5.07.2010 r., nr 9/2010 z 3.09.2010 r., nr 10/2010 z 8.10.2010 r., nr 11/2011 z 1.06.2011 r., nr 12/2011 z 10.08.2011 r., nr 13/2011 z 2.12.2011 r. oraz nr 14/2012 z 9.03.2012 r.

⁵ wartość ostateczna

⁶ zgodnie z ostatnią zmianą w tym zakresie tj. aneksem nr 8/2010

⁷ zgodnie z ostatnią zmianą w tym zakresie tj. aneksem nr 3/2009

⁸ zgodnie z ostatnią zmianą w tym zakresie tj. aneksem nr 10/2010

⁹ zgodnie z ostatnią zmianą w tym zakresie tj. aneksem nr 13/2011

¹⁰ aneks nr 12

¹¹ aneks nr 7

procedury „ZSZJŚ (Zintegrowany System Zarządzania Jakością i Środowiskiem) – realizacja zakupów technicznych i usług” opracowanej w dniu 8.02.2008 r.

2) Środki pożyczki w wysokości 60 mln zł wpływały na rachunek Spółki w ustalonych w umowie¹² terminach i kwotach (20 rat). Spłatę kwoty głównej pożyczki rozpoczęto w terminie ustalonym w umowie, tj. w dniu 16.12.2010 r. Na dzień 30.06.2013 r. PCC Rokita SA spłaciła 31 rat, przy czym 30-ści - w kwotach i terminach ustalonych w umowie pożyczki. Spłaty raty nr 30 dokonano z 1-dniowym opóźnieniem, tj. 17.05.2013 r. uiszczając, zgodnie z § 8 pkt 1 umowy, odsetki karne w wysokości 135,96 zł. Naliczone do dnia 30.06.2013 r. odsetki z tytułu oprocentowania pożyczki (4.809.245,28 zł), zostały uregulowane w kwotach zgodnych z zapisem § 4 umowy (31 rat), przy czym w 4 przypadkach dokonano tego po terminie¹³, tj. 27.01.2011 r., 26.04.2011 r., 26.05.2011 r. i 5.06.2013 r. Powyższe opóźnienia, stosownie do § 8 i 17 umowy oraz art.482 § 1 kc nie spowodowały naliczenia odsetek karnych.

Zadanie zrealizowano zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym, a jego zakończenie zostało udokumentowane protokołem odbioru z dnia 30.06.2010 r. (termin zakończenia inwestycji określony w umowie) dostarczonym do WFOŚiGW w dniu 30.07.2010 r., tj. zgodnie z § 6 ust.7 umowy.

W wyniku realizacji inwestycji uzyskano założony efekt ekologiczny bowiem, jak wynika z dostarczonych¹⁴ zgodnie z umową dokumentów: (1) nastąpiła redukcja zużycia energii o 26,9 GWh/t Cl₂ w skali 12 miesięcy produkcji oraz (2) ograniczono emisję rtęci do środowiska o 0,5 g/t Cl₂. Z przeprowadzonych w dniu 17.07.2013 r. oględzin instalacji elektrolizy¹⁵, wynikało, że nie ma bezpośredniej możliwości odczytu licznika celem stwierdzenia efektu ekologicznego w postaci zmniejszenia energochłonności, przy czym do celów rozliczeniowych wykorzystywane są: 1) zablombowane liczniki energii elektrycznej zainstalowane w poszczególnych polach odpywowych¹⁶ posiadające świadectwa wzorcowania oraz 2) przepływomierze masowe zainstalowane bezpośrednio w Wytwórni Chloru mierzące stężenie ługu sodowego w celu wyliczenia wolumenu produkcji w przeliczeniu na NaOH (100%). Dane z tych urządzeń przekazywane są w trybie ciągłym do sytemu SYNDIS-ENERGIA, który wylicza zużycie energii na wytworzenie danego produktu co zostało potwierdzone wydrukiem z ww. sytemu dostarczonym 31.01.2012 r. (za okres 12 m-cy produkcji tj. od XI'2010 do XI'2011 r.).

Ponadto, z powyższych oględzin (m.in. wydruków z systemu SYNDIS-ENERGIA) wynikało, że na dzień 16.07.2013 r. efekt ekologiczny w postaci energooszczędności¹⁷ wyniósł 40,2 GWh/rok, tj. znacznie więcej niż przewidziano w umowie.

3) Spółka w terminach wynikających z § 6 pkt 1 umowy przedstawiała w WFOŚiGW rozliczenia kolejnych rat pożyczki. W terminie ustalonym w umowie, tj. 10.09.2010 r. dokonano także rozliczenia końcowego, o którym mowa w § 6 pkt 7b umowy. Rozliczenie to Prezes WFOŚiGW zaakceptował w dniu 20.10.2010 r. Nieterminowo, tj. niezgodnie z zapisem § 6 pkt 5 umowy¹⁸ dostarczono natomiast potwierdzenia zapłaty

¹² zgodnie z ostatnią zmianą w tym zakresie, tj. aneksem nr 7/2010

¹³ Zgodnie z § 4 umowy pożyczki, odsetki od pożyczki powinny być zapłacone w ciągu 10 dni od daty wystawienia przez WFOŚiGW noty odsetkowej (pkt 5) nie później jednak niż do 25-go każdego miesiąca (pkt 6)

¹⁴ PCC Rokita SA przedstawiła następujące dokumenty potwierdzające osiągnięcie efektu ekologicznego: (1) w dniu 31.01.2012 r. - raporty pomiarowe zużycia energii elektrycznej przez instalację elektrolizy oraz (2) w dniu 1.08.2011 r. (poniedziałek) - zaświadczenie z WIOŚ (akredytowanego laboratorium) z dnia 29.07.2011 r.

¹⁵ oględzinom podano pracę całej instalacji elektrolizy hybrydowej zgodnie z logiką prowadzenia całego procesu produkcyjnego tj. od załadunku soli z magazynu surowca do produkcji ługu sodowego, chloru i wodoru w elektrolizerach rtęciowych i membranowych.

¹⁶ G-1, G-2, G-3 dla zasilania elektrolizy rtęciowej oraz G-4 dla elektrolizy membranowej

¹⁷ za okres 12 m-cy tj. od V'2012 r. do VI'2013 r.

¹⁸ W § 6 pkt 5 strony ustaliły, że potwierdzenie dowodów zapłaty faktur, rachunków finansowanych ze środków WFOŚiGW należy dostarczyć w terminie 14 dni od dnia wypłaty przez WFOŚiGW raty pożyczki.

faktur i/lub rachunków dotyczących rozliczenia 3 rat pożyczki (nr 8, 10, 20).¹⁹Opóźnienia wyniosły odpowiednio: 2, 10 i 1 dzień, co w świetle zapisu § 6 pkt 6²⁰ oraz § 13 pkt 3²¹ umowy pożyczki nie spowodowało żadnych konsekwencji.

4) W okresie realizacji zadania WFOŚiGW przeprowadził 7 kontroli²². W trakcie tych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w realizacji inwestycji, w tym w zgodności realizowanych zadań z harmonogramem finansowo-rzeczowym.

(dowód: akta kontroli str.179-188 - notatka służbowa z badania dokumentacji realizacji umowy o dofinansowanie podpisanej przez PCC Rokita SA z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (WFOŚiGW) z dnia 18.07.2013 r., 193-225 - Protokół oględzin instalacji elektrolizy z dnia 17.07.2013 r., 29 i 34 - Umowa pożyczki nr 17/UR/WR/2008, 226-227 - Zaświadczenie WIOŚ o uzyskaniu przez PCC Rokita SA efektu ekologicznego polegającego na redukcji ścieków zawierających rtęć nr WI.450-2/31/1600/2011 z 29.07.2011 r., 228-232 - Rozliczenie efektu ekologicznego - zużycia energii elektrycznej na produkcję chloru nr GPP/024/2012 z dnia 31.01.2012 r.)

Ustalone nieprawidłowości W działalności PCC Rokita SA w zakresie osiągniętego efektu ekologicznego oraz rozliczenia rzeczowo-finansowego zadania z udziałem pożyczki ze środków WFOŚiGW - nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania wniosków pokontrolnych.

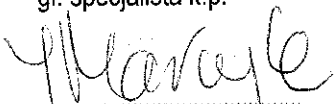
V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

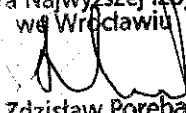
Wrocław, dnia 9 sierpnia 2013 r.

Kontroler/Kontrolerzy
Joanna Marczyk
gł. specjalista k.p.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
Dyrektor

DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
we Wrocławiu
z up.

Zdzisław Poręba
Wicedyrektor
.....
podpis

¹⁹ dowody zapłaty dostarczono do WFOŚiGW w dniach: 3.07.2009 r. tj. 2 dni po terminie (rata nr 8), 10.09.2010 r. tj. 10 dni po terminie (rata nr 10) i 8.06.2010 r. tj. 1 dzień po terminie (20 rata).

²⁰ § 6 pkt 6 „Wypłata kolejnej raty nastąpi po przedstawieniu dowodów zapłaty raty poprzedniej”

²¹ § 13 pkt 1g „Fundusz może rozwiązać niniejszą umowę bez zachowania terminu wypowiedzenia i postawić pożyczkę w stan natychmiastowej wymagalności w następujących przypadkach: [...] g.niewywiązania się Pożyczkobiorcy z jakichkolwiek postanowień niniejszej umowy [...]”

²² w dniach: 1) 5.12.2008 r., 2) 17.03.2009 r., 3) 25.06.2009 r., 4) 16.09.2009 r., 5) 15.12.2009 r., 6) 18.03.2010 r., 7) 14.09.2010 r.

